

**Partij voor
de Dieren**

Jaarverslag 2014

2014 stond in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese Parlementsverkiezingen. Vrijwilligers, medewerkers en volksvertegenwoordigers zijn door het hele land in gesprek gegaan met kiezers en hebben aandacht gevraagd voor de boodschap van de Partij voor de Dieren. Behalve op succesvolle verkiezingscampagnes kunnen we ook terugkijken op een vruchtbaar jaar voor de interactie tussen burgers en de politiek, door een explosieve toename van interactie via social media.

Partijbureau

Het partijbureau heeft dit jaar zoals gebruikelijk allerlei acties, campagnes en activiteiten voor leden verzorgd. Zo zijn in 2014 weer twee soorten flyers gemaakt: een Dierendagflyer en een Kerstflyer. Actieve leden zijn met deze flyers de straat op gegaan om mensen bekend te maken met de speerpunten van de partij.

Sociale media zijn afgelopen jaar weer een belangrijk communicatiemiddel gebleken. Facebook en Twitter worden dagelijks ingezet om met de achterban te communiceren en zo de kloof tussen burger en politiek te verkleinen. Er zijn campagnes ontwikkeld speciaal voor Facebook en Twitter en hierdoor neemt het aantal volgers en de interactie in grote mate toe. Het aantal Twittervolgers is gestegen van 8102 volgers eind 2013 naar 11056 eind 2014. Waar de partij op Facebook eind 2013 nog 8185 volgers had, was er eind 2014 sprake van maar liefst 30650 volgers. In het kader van publieksvoorlichting hebben de medewerkers van het partijbureau in 2014 duizenden telefoontjes, e-mails en vragen via Facebook en Twitter afgehandeld. Verder werden ook de ledenservice en ledenwervingsactiviteiten door het partijbureau uitgevoerd.

Er zijn in 2014 verkiezingscampagnes gehouden voor de gemeenteraadsverkiezingen en voor de Europese verkiezingen. De partijcongressen stonden dit jaar in het teken van verkiezingen: Een voorjaarscongres op 30 maart dat met name in het teken van de Europese verkiezingen stond en een najaarscongres op 30 november waar de verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschappen in maart 2015 centraal stonden.

Vanuit het partijbureau wordt eenmaal per drie weken de e-mail nieuwsbrief verstuurd en eenmaal per kwartaal wordt de gedrukte nieuwsbrief opgestuurd naar partijleden zonder e-mail.

Partijbestuur

Het bestuur van de Partij voor de Dieren bestond begin 2014 uit: Luuk Folkerts (voorzitter), Claudia Linssen (secretaris), Gerard Kuipers (penningmeester), Frank Wassenberg (algemeen bestuurslid), Elze Boshart (algemeen bestuurslid) en Hans Bouma (algemeen bestuurslid). Tijdens het najaarscongres op 30 november 2014 trad Hans Bouma af als bestuurslid. In december 2014 is Claudia Linssen afgetreden als secretaris.

Verkiezingscampagne gemeenteraadsverkiezingen

De Partij voor de Dieren heeft op 19 maart 2014 in twaalf gemeenten meegedaan met de verkiezingen. Dit betrof de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden, Gouda, Pijnacker-Nootdorp, Utrecht, Arnhem, Apeldoorn, Buren, Groningen en Vlagtwedde. In al deze gemeenten heeft de partij één zetel behaald. Dit is een verdubbeling van het aantal zetels ten opzichte van de vorige gemeenteraadsverkiezingen in 2010.

'Jouw idealen in (..naam gemeente..)' zo luidde de slogan van de verkiezingscampagne. Met deze slogan wilde de Partij voor de Dieren kiezers oproepen na te denken over hun belangrijkste waarden en zich hieraan vast te houden. Ook in deze campagne waren dierenwelzijn, natuur en milieu de belangrijkste speerpunten van de Partij voor de Dieren. Naast deze onderwerpen zijn specifieke gemeentelijke thema's in het verkiezingsprogramma aan bod gekomen. Deze speerpunten verschilden per gemeente.

**JOUW IDEALEN
IN ROTTERDAM**

**KIES PARTIJ
VOOR DE DIEREN**

Een voorbeeld van de campagneposter in Rotterdam.

**SPEERPUNTEN
PARTIJ VOOR DE DIEREN**

- 1 Megastallen worden verboden en intensieve veehouderij wordt ontmoedigd.
- 2 Er komt meer groen in en rond de stad in de vorm van meer bomen en groene daken en gevels.
- 3 Natuurgebieden zoals het Beekbergerwoud worden uitgebreid op gronden die bedoeld waren als industrieterrein.
- 4 Er is geen plek meer voor jacht en jachthutten in Apeldoorn; het Kroondomein wordt het gehele jaar opengesteld.
- 5 Apeldoorn bevordert snelle, veilige en mooie fiets- en wandelpaden.
- 6 Door het bevorderen van diervriendelijke putten en oversteekmogelijkheden, insecten- en vleermuisverblijfplaatsen en bijenlinten wordt Apeldoorn een diervriendelijke gemeente.
- 7 Er wordt meer ingezet op het isoleren van woningen en verlagen van energiegebruik.
- 8 Scholen en sportverenigingen worden ondersteund bij het opwekken van hun eigen energie en het isoleren van de gebouwen.
- 9 Apeldoorn ondersteunt duurzame en creatieve initiatieven van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties middels een investeringsbudget en een ideeënmarkelaar.
- 10 De vervuiler betaalt: vanuit deze gedachte wordt ingezet op zo min mogelijk afval en zoveel mogelijk recycling.
- 11 Apeldoorn verbiedt het gebruik van gif bij bollenteelt.
- 12 Kleinschalige en lokale bedrijven worden gestimuleerd.

De Partij voor de Dieren is onmisbaar voor een duurzaam en diervriendelijk Apeldoorn.

Harry Voss, lijsttrekker
Partij voor de Dieren Apeldoorn.

Hou vast aan je idealen. Kies 19 maart Partij voor de Dieren.

De flyer van Apeldoorn.

Campagnemateriaal

Het partijbureau heeft het campagnemateriaal verzorgd, zoals posters en flyers. Werkgroepen en afdelingen hebben deze verder verspreid onder geïnteresseerden. Er is ook campagne gevoerd middels radiospots, video's, social media en met een campagnecentrum op de website.

**HOU VAST AAN
JE IDEALEN**

**KIES 19 MAART
PARTIJ
VOOR DE DIEREN**

Mensen konden tijdens deze campagne hun Facebook- en Twitterprofiel weer omtoveren in campagnestijl. Dit is een voorbeeld van een Facebookprofiel in campagnestijl.

Het partijbureau heeft verschillende scholingsactiviteiten georganiseerd voor de gemeenteraadsverkiezingen, waaronder debattrainingen, mediatrainingen, een trainingsdag voor gemeenteraadskandidaten, een workshop social media en een workshop 'Overtuig de kiezer'.

Christine Teunissen en haar eigen ludieke poster

Esther Ouwehand en Gerjan Kelder verklaren Groningen Genteschvrij

In Buren aan het zandprinten

Verkiezingscampagne Europees Parlement

De Partij voor de Dieren is bij de afgelopen Europese Verkiezingen zeer succesvol geweest en heeft een zetel in het Europees Parlement binnengehaald. Er hebben meer dan 200.000 mensen op de Partij voor de Dieren gestemd. Lijsttrekker Anja Hazekamp, voormalig Statenlid voor de Partij voor

de Dieren Groningen, is hierdoor sinds 1 juli 2014 de eerste volksvertegenwoordiger van de Partij voor de Dieren in Europa.

De slogan 'ZEG NEE' was op alle campagne-uitingen van de Partij voor de Dieren te zien om kiezers duidelijk te maken dat de positie van de partij ten opzichte van Europa groen Eurokri-tisch is en daarmee uniek. De Partij voor de Dieren werd tijdens de campagne voor de Europese verkiezingen gesteund door een groot aantal bekende lijstduwers uit binnen- en buitenland. De Nederlandse lijstduwers waren onder an-dere Maarten Biesheuvel, Jan-Peter Cruiming, Peter Nicolaï, Jan Siebelink, Paul Cliteur, Guido Weijers en A. F. Th. van der Heijden.

Brief Paul McCartney

Er was in eerste instantie geen bezwaar tegen het plaatsen van kandidaten uit het buitenland, zelfs van buiten de EU, op de kandidatenlijst. Een week voor sluiting van de kandidaatstellingstermijn meldde de Kiesraad echter dat kandidaten van buiten de EU een sticker 'Verblijfsaantekening Algemeen' in hun paspoort moeten hebben als bewijs van hun verblijfsrechtelijke positie in Nederland. De Raad van State erkende dat het mogelijk was om kandidaten van buiten de EU op de kandidatenlijst te plaatsen, maar bepaalde toch dat de schrapping van kandidaten buiten de EU door de Kiesraad gehandhaafd bleef. Hierdoor zijn J.M. Coetzee (Australiër), Will Kymlicka (Canadees) en Tom Regan (Amerikaan) niet op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen verschenen. Zij hebben wel hun steun aan de Partij voor de Dieren betuigd, net als bekende voorvechters van dierenrechten zoals Paul McCartney, Maneka Sanjay Gandhi en Bob Barker.

Campagnemateriaal

Vanuit het partijbureau zijn posters, flyers en verkiezingskranten aan de afdelingen en werkgroepen verstrekt, die hebben deze verder verspreid. Het verkiezingsprogramma met de titel "Weerwoord aan Brussel" was digitaal en op papier beschikbaar, in zowel Nederlands als Engels. Voor mensen met een licht verstandelijke beperking was er een verkiezingsprogramma beschikbaar in eenvoudige taal. Voor blinden en slechtzienden was op de website een gesproken versie van het volledige, reguliere verkiezingsprogramma te vinden.

De Partij voor de Dieren heeft met een radiospot campagne gevoerd op Radio 1. Deze radiospot is ook via de Zendtijd Politieke Partijen uitgezonden op afwisselend radio 1, 2, 3, 4, 5 en 6. Lijstduwer en filmregisseur Eddy Terstall heeft voor de verkiezingscampagne een campagnevideo gemaakt met lijstduwers Ewald Engelen, Mensje van Keulen, Guido Weijers, Annemarie Postma, Eddy Terstall en Babette van Veen waarin zij uitleggen waarom zij op 22 mei kiezen voor de Partij voor de Dieren. Deze campagnevideo is uitgezonden via de Zendtijd Politieke Partijen op afwisselend Nederland 1, 2 en 3. Verder zijn er meerdere korte video's en animaties gemaakt en is er ook weer gebruik gemaakt van sociale media. Op de website was een campagnecentrum te vinden waar alle ins en outs over de

Weerwoord aan Brussel

De Partij voor de Dieren is voor Europese samenwerking, maar tegen de huidige, ondemocratisch georganiseerde EU. Democratische internationale samenwerking kan verbetering opleveren voor mensen, dieren, natuur en milieu. Maar daarvan is nu nauwelijks sprake. Het huidige Europa sluit dieren massaal op in megastallen, roeit plant- en diersoorten uit, plundert zeeën en ontwricht ecosystemen wereldwijd. De grootste kostenposten van de EU zijn de landbouw- en visserijsubsidies. De plofkippenindustrie voerde er promotiecampagnes mee en het stierenvechten wordt ermee in stand gehouden. Op kosten van belastingbetalers raken de zeeën leeggevoet en komen ontwikkelingslanden in problemen door Europese producten die op hun markten worden gedumpt.

Ondertussen zucht Europa onder de gevolgen van de invoering van de euro en de ondoordachte uitbreiding met landen die daar niet klaar voor waren. Lidstaten raken steeds meer van hun bevoegdheden aan Brussel kwijt zonder dat burgers daarin worden betrokken. Bureaucraten forceren hun droom van een Verenigde Staten van Europa, zonder te luisteren naar wat burgers willen. Kiezers worden buitenspel gezet.

Doekjes voor het bloeden
Is alles wat uit Europa komt slecht? Natuurlijk niet. Met dierenwelzijn heeft de EU stappen gemaakt, zoals het verbod op de legbatterijen.

Maar het zijn wel hele dunne doekjes voor het bloeden, als je nagaat dat Europa met de eenzijdige aandacht voor productieverhoging een enorme industrialisering en schaalvergroting in de landbouw heeft gestimuleerd. Het eindeloze gesleep met dieren in overvolle veevagens is een rechtstreeks gevolg van de doorgeestgenen vrijhandel. En sinds het Verdrag van Lissabon zijn culturele en religieuze tradities beschermd, ook al tasten die het dierenwelzijn aan. Denk aan stierenvechten, foie gras en drijfjacht.

Het roer moet om
Europa moet zowel mensen als dieren de mogelijkheid geven om een goed leven te

hebben. Een EU van zelfstandige landen die democratisch besluiten om grensoverschrijdende onderwerpen gezamenlijk aan te pakken. De Europese samenleving die de Partij voor de Dieren voorstaat stelt duurzaamheid en mededogen boven economisch gewin op de korte termijn. Ze respecteert de vrijheid en privacy van haar inwoners en geeft burgers een grotere rol in de besluitvorming dan banken, multinationals en Brusselse ambtenaren.

Denk groot, stem Partij voor de Dieren!

Kan de Partij voor de Dieren werkelijk een verschil maken in Europa? Ja zeker! In de Tweede Kamer heeft de Partij voor de Dieren bezwezen buitenproportioneel veel invloed te hebben op het debat en zo verandering in gang te zetten. Zo zal het ook gaan in Europa. Ook daar zal de Partij voor de Dieren problemen aan de kaak stellen waar niemand anders het over heeft.

Als de haas in de marathon zullen we anderen stimuleren om harder te lopen dan ze voor mogelijk hielden. Onze groene eurokriebel komt niet voort uit nationalisme of eigenbelang, maar uit het algemene belang van duurzaamheid en mededogen. Er is een wereld te winnen!
Kies Partij voor de Dieren. Lijst 18.

Anja Hazekamp
Europees lijsttrekker
Partij voor de Dieren

Partij voor de Dieren in Europa:

- Stop de € 363.000.000.000 aan Europese landbouwsubsidies. De Europese Unie kan zo bijna de helft goedkope!
- Stoppen met bijengif en andere pesticiden, gentech en megastallen.
- De overbevissing onder EU vlag moet stoppen en natuur moet beschermd worden.
- Stop het gesleep met dieren: diertransporten maximaal twee uur.
- Het massaal doden van zwerfdieren in landen als Roemenië moet stoppen.
- Geen Europese bescherming van en subsidies voor wrede tradities als stierenvechten en foie gras.
- Landen zoals Denemarken die op de Faeröer eilanden jaarlijks de barbaarse jacht op dolfinen toestaan moeten worden teruggefloten.
- De opwarming van de aarde moet stoppen, de EU moet eindelijk haar verantwoordelijkheid nemen.
- Stoppen met fossiele brandstoffen, investeren in duurzame energie.
- Geen vrijhandel ten koste van mens, dier en milieu en geen vrijhandelsakkoord met de VS.
- Geen focus op economische groei, maar op duurzame ontwikkeling.
- De Europese Unie is voor burgers in plaats van voor banken en multinationals.
- Zonder referendum geen nieuwe bevoegdheden naar Brussel.

(020) 520 38 70 • www.partijvoordedieren.nl

Word lid voor €20 per jaar en ontvang een bijzonder welkomstcadeau, ga naar partijvoordedieren.nl/wordlid

De flyer

Campagne Europese verkiezingen 22 mei DOE MEE!

Button van het campagnecentrum op de site

campagne te vinden waren. Dit campagnecentrum stond in het teken van sociale media. Mensen konden hier makkelijk hun account omtoveren in campagnestijl, meedoen met tweetdonaties of de 100 redenen om Partij voor de Dieren te stemmen tweeten.

Acties

De Partij voor de Dieren heeft een landelijke campagnetour gehouden met een omgebouwde veevagen om kiezers duidelijk te maken dat diertransporten van meer dan twee uur onacceptabel zijn. Naar voorbeeld van de kunstenaar Banksy was de veevagen uitgedost met pluchen varkens, koeien,

ZEG NEE TEGEN PLASTIC SOEP

Een van de posters tijdens de campagne

Pluchen varkens, koeien, schapen, kippen en paarden in actie in de veewagen

schapen, kippen en paarden. In de veewagen waren beelden te zien van echte diertransporten om mensen bewust te maken van het leed dat we dieren aandoen.

Op 14 mei was op het Museumplein in Amsterdam een groot spandoek met daarop 'ZEG NEE TEGEN GENTECH' te zien. Lijsttrekker Anja Hazekamp en partijleden hebben flyers en biologische bloemetjes aangeboden aan het publiek. Met deze actie beoogde de partij kiezers bewust te maken van genetische manipulatie en het buitensporige gebruik van gif in de landbouw.

Esther Ouwehand protesteerde door het hele land tegen landbouwgif. Ze riep onder andere fietspaden en wijken symbolisch uit tot gifvrije zones. Met deze actie zette de PvdD de schijnwerper op gifgevaarlijke plekken, zoals in de bollenteelt en fruitteelt.

Anja Hazekamp voert actie op het Museumplein

Als scholingsactiviteit is de workshop ‘Overtuig de kiezer’ georganiseerd voor kandidaten en voor de actieve leden van de afdeling/werkgroep die stands bemanden en flyerden voor de Europese verkiezingen. Niko Koffeman besprak manieren om met kiezers in gesprek te gaan en vertelde meer over de strategie die toegepast kon worden om kiezers te overtuigen een stem uit te brengen op de Partij voor de Dieren.

Activiteiten voor leden en geïnteresseerden

Natuurwerkdagen

Leden van de partij gingen op 28 februari, 22 augustus en 1 november aan de slag om de natuurgebieden van de Partij voor de Dieren in Daarle te onderhouden. De partij verwierf de natuurgebieden nadat zij in 2013 een ‘woudfunding-actie’ startte als protest tegen de bezuinigingen op en het verlies van natuur in Nederland, waarbij Staatsbosbeheer stukken natuur in de veiling deed. In samenwerking met Landschap Overijssel organiseerde de partij drie keer een natuurwerkdag, waarop een deel van het achterstallig onderhoud werd aangepakt. De Partij voor de Dieren kiest voor zo natuurlijk mogelijk beheer. Dat wil zeggen dat natuurlijke processen zo veel mogelijk hun eigen gang moeten kunnen gaan.

Natuurwerkdag in Daarle

Rondleidingen Tweede Kamer

In 2014 zijn drie rondleidingen door de Tweede Kamer gegeven. Leden kregen hierbij een inkijkje in het directe werkgebied van de Tweede Kamerfractie, met als afsluiter een ontmoeting met Marianne Thieme, waarbij zij inging op vragen van de aanwezige leden.

Lezing Philip Wollen

Zaterdag 6 september sprak de Australische dierenbeschermmer Philip Wollen speciaal voor 150 leden van de Partij voor de Dieren in de historische Oude Zaal in de Tweede Kamer. Wollen is een gedreven en welbespraakte behartiger van dierenbelangen. Wollen draagt de Partij voor de Dieren een warm hart toe. Nadat hij in 2013 een oorkonde van de Partij voor de Dieren ontving voor zijn fantastische werk voor dieren, was hij graag bereid naar Nederland af te reizen om te spreken voor leden van de partij.

Philip Wollen in de Oude Zaal van de Tweede Kamer

Dierendag

In 2014 stond 4 oktober niet alleen in het teken van Wereld Dierendag, maar viel toevallig ook het Islamitische Offerfeest op deze dag. Moslims offeren die dag, onverdoofd, dieren voor de armen. In Turkije is het tegenwoordig gebruikelijk om niet zelf een dier te (laten) slachten, maar om een geldsom van ongeveer 130 euro over te maken naar een stichting die het vlees geeft aan mensen in arme landen die het echt nodig hebben. De Partij voor de Dieren riep mensen op om op deze dag geld te offeren in plaats van dieren. Middels een aantal tweets die men kon retweeten, een nieuwsbericht op de website en een groot virtueel spandoek op het centraal station van Amsterdam werden mensen opgeroepen te kiezen voor een diervriendelijk alternatief.

Virtueel spandoek op dierendag op Amsterdam CS

Website

De Partij voor de Dieren gebruikt haar website op vele manieren; als informatiemiddel, archief en social medium. De site informeert onder andere over het werk van de Tweede Kamerfractie, de regionale fracties, de werkgroepen en afdelingen en over de activiteiten van het partijbureau.

De website is in 2014 geheel vernieuwd. Er is onder andere een nieuw lettertype gebruikt, dat beter leesbaar is op mobiele apparaten. De website is tevens responsive gemaakt zodat de site ook goed zichtbaar is op smartphones en tablets.

Scholing

In 2014 vond de vijfde kaderopleiding van de Partij voor de Dieren plaats. De kaderopleiding is bedoeld voor actieve partijleden die hun talenten verder willen ontplooiën. De opleiding bestond uit vijf cursusdagen over de thema's persoonlijke presentatie, politieke vorming, dierenbescherming in heden en verleden, argumenteren & debatteren en pers & publiciteit.

Begin januari is er een cursus "Nieuwsbrief en persbericht schrijven" gegeven aan actieve leden uit Groningen en Friesland. Daarnaast is er in september nog een "CMS en nieuwsbrief cursus" gegeven aan actieve leden uit Gelderland.

Congressen

Op 30 maart 2014 vond het 19e partijcongres plaats in Congrescentrum Zonheuvel te Doorn, met 335 aanwezigen. Marno de Boer van het dagblad Trouw en Michael Schaap met zijn crew van het VPRO-programma De Hokjesman waren aanwezig. Dit congres stond in het teken van de verkiezingen voor het Europees Parlement. Reineke Hamelers, directeur van Eurogroup for Animals, vertelde in haar lezing over de campagne "Vote for Animals", die in het kader van de Europese verkiezingen gehouden werd. Daarnaast gaf Eva Akerboom, voorzitter van jongerenorganisatie PINK!, een presentatie over de activiteiten van PINK!. Verder werden nieuwe leden van het College van Advies benoemd en sloot Marianne Thieme de dag af met een speech.

Congres 30 maart 2014

In totaal 440 mensen reisden op 30 november 2014 naar het 20e partijcongres in Congrescentrum Zonheuvel in Doorn. Dit congres stond in het teken van de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen die in maart 2015 plaatsvinden. Daarnaast hield Anja Hazekamp een speech over haar werkzaamheden in het Europees Parlement. Miranda Maas, hoofd van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming en Nadine Burggraaf, districtsinspecteur, hielden een presentatie over het werk

van de LID. Het congres werd afgesloten met een speech van Hans Bouma, die bij dit congres afscheid nam als bestuurslid.

Tientallen groepen liepen op 21 september mee met de People's Climate March om op te roepen tot maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan. Onze werkgroep uit Amsterdam liep ook mee.

Afdelingen en werkgroepen

In het land zijn vijf afdelingen (Groningen, Friesland, Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland) op provinciaal niveau actief. Onder deze afdelingen vallen meerdere werkgroepen, waaronder Amsterdam, Nijmegen en Amersfoort. Daarnaast zijn er nog meerdere werkgroepen in de provincies Limburg, Zeeland, Noord-Holland, Noord-Brabant en Flevoland. In 2014 zijn ook de werkgroepen in Drenthe en Overijssel opgericht. De activiteiten van de werkgroepen en afdelingen focussen zich vooral op ledenwerving en ledenbinding.

In 2014 bezocht Esther Ouwehand Groningen om de plannen voor Ringweg-Zuid te bekijken

samen met buurtbewoners en een kinderarts. De Afdeling Groningen heeft ook aan diverse acties tegen schaliegaswinning meegedaan. In Limburg werd het Meldpunt “Klacht over Jacht” gelanceerd, waar men misstanden tijdens de jacht kan melden. Werkgroep Overijssel heeft actie gevoerd tegen het nieuwe afschotplan, opgesteld door jagersverenigingen en agrariërs, waarin staat welke soorten en aantallen wilde dieren zij willen afschieten. Naar aanleiding van de kap van vele bomen in Amsterdam heeft de werkgroep aldaar een inzamelingsactie gehouden voor een Amsterdams protestbos.

De afdelingen en werkgroepen zijn dit jaar gestart met het nabellen van leden uit hun eigen provincie voor hun contributie. Dit had een positief effect; veel leden zijn door de bel-actie behouden.

Volksvertegenwoordigers

De Partij voor de Dieren vervult de rol van aanjager in de politiek. Volksvertegenwoordigers beïnvloeden de politieke agenda, stellen lastige vragen, dienen moties in en verspreiden persberichten en opiniestukken. Hiermee valt de Partij voor de Dieren op bij andere partijen, in de media en bij het publiek.

Provinciale Statenfracties

Flevoland

De fractie in Flevoland heeft zich dit jaar bezig gehouden met faunavoorzieningen ter bescherming van onder andere otters en met bij- en insectvriendelijk beheer van bermen. Statenlid Melissa Bax heeft bezwaar gemaakt tegen ingrepen in de Ecologische Hoofdstructuur en opgeroepen tot aanpassing van de provinciale regelgeving hierover.

Gelderland

Naar aanleiding van schriftelijke vragen van Statenlid Luuk van der Veer heeft de provincie besloten om een vergunningsplicht voor bollenteelt in bepaalde natuurgebieden van de Veluwe in te stellen. Eerder was het mogelijk om zonder vergunning bollen in natuurgebieden te telen. Ook worden er door schriftelijke vragen van de fractie geen waterbommen (explosies in het water) meer gebruikt bij de vuurwerkshow van de Nijmeegse Vierdaagse. Acht stiltegebieden in Gelderland zouden vervallen, maar dankzij een aangenomen amendement hierover blijven de huidige stiltegebieden toch behouden. En de provincie gaat op aandringen van de Partij voor de Dieren lichamelijke ingrepen bij dieren in de veehouderij zoveel mogelijk verminderen en weidegang bevorderen.

Bollenteelt in Gelderland

Groningen

In Groningen werd het debat over de gaswinning scherp in de gaten gehouden. Dit door te blijven opkomen voor de belangen van bewoners met zwaar beschadigde huizen en aan te blijven dringen op het zo snel mogelijk dichtdraaien van de gaskraan. Statenlid Kirsten de Wrede heeft diverse sets schriftelijke vragen gesteld over de verwachte groei van de grootschalige melkveehouderij in Groningen. De Wrede begon als Statenlid in juni, omdat oud-Statenlid Anja Hazekamp gekozen werd als Europarlementariër.

Noord-Brabant

Het Brabantse PvdD-initiatiefvoorstel ‘Brabant Bijenland’ heeft gezorgd voor erkenning van de ernst van de bijensterfte. De Brabantse fractie werd gecompimenteerd met hun reddingsplan voor

bijen. Dankzij mondelinge vragen van Statenlid Marco van der Wel aan Gedeputeerde Staten worden geen jachtrechten meer verhuurd of verlengd op grond van de provincie, totdat hierover een besluit wordt genomen in de Provinciale Staten.

Noord-Holland

In Noord-Holland is op initiatief van de Partij voor de Dieren een hoorzitting georganiseerd over ganzen. Door meerdere experts werd duidelijk gemaakt dat grootschalig doden van ganzen niet helpt. Tijdens de Algemene Beschouwingen verscheen fractievoorzitter Bram van Liere verkleed als boswachter. Zijn pleidooi voor een duurzame economie werd goed ontvangen. Er werd een motie van de Partij voor de Dieren aangenomen om zonne-akkers mogelijk te maken. Bijkomend voordeel van deze manier van zonne-energieopwekking is dat het grootschalig toegepast kan worden bij Schiphol. Bovendien bevordert dit de veiligheid rondom Schiphol, omdat nu veel ganzen afkomen op de grasrijke landbouwgrond bij de luchthaven.

Zonnepanelen in Noord-Holland

Utrecht

In Utrecht is een amendement van Statenlid Willem van der Steeg aangenomen over de plezierjacht. Hierdoor zullen voortaan geen jachtrechten meer worden verhuurd op provinciale gronden. Vogelopvang Utrecht ontvangt dankzij een motie van de Partij voor de Dieren een financiële bijdrage van de provincie van €10.000. En naar aanleiding van vragen die de Partij voor de Dieren stelde zullen er stappen worden ondernomen om de intensieve recreatie in het natuurgebied rond de Kromme Rijn terug te dringen.

Zuid-Holland

Op aandringen van de Zuid-Hollandse fractie zullen bloemrijke akkerranden in Zuid-Holland structureel gefinancierd worden. Bloemrijke akkerranden bieden ruimte aan veel soorten planten en dieren. Gedeputeerde Staten hebben ook toegezegd handhaving en toezicht in natuurgebieden te verbeteren en betere bescherming te bieden aan dieren, bijvoorbeeld met ecotunnels. Verder schenkt de provincie voortaan kraanwater in plaats van flessenwater na een verzoek van Statenlid Carla van Viegen.

Gemeenteraden

Amsterdam

In Amsterdam is het amendement van raadslid Johnas van Lammeren om een meer concrete invulling van het onderwerp dierenwelzijn in het coalitieakkoord op te nemen aanvaard. Ook werd een motie van de Partij voor de Dieren aangenomen waarmee is geregeld dat de gemeente een overzicht

maakt waarin de trends in natuurwaarden en biodiversiteit worden weergegeven en inzichtelijk gemaakt. Deze monitor zal voortaan elke 5 jaar worden uitgevoerd. Verder heeft de fractie een initiatiefvoorstel ingediend om Amsterdam de eerste visvriendelijke stad van Nederland te maken door de Amsterdamse wateren te sluiten voor sportvisserij.

Apeldoorn

Mede dankzij de Partij voor de Dieren is een groot megastallenproject van tafel geveegd in Apeldoorn. In navolging van een actie van de Partij voor de Dieren heeft de gemeente van leegstaande kavels tijdelijke bijenreservaten gemaakt. Raadslid Maaike Moulijn, de tijdelijke vervanger van Harry Voss, heeft er voor gezorgd dat in het minimabeleid in Apeldoorn nu ook aandacht is voor (de kosten van) huisdieren.

Megastal bij Apeldoorn

Arnhem

Door de komst van een raadszetel van de Partij voor de Dieren in Arnhem heeft de coalitie besloten een wethouder dierenwelzijn aan te stellen. Overleg tussen de wethouder en de fractie heeft ertoe geleid dat er een dierenwelzijnsnota zal komen. Dankzij protest van het raadslid Leo de Groot is een motie van de VVD om de hengelsport meer vislocaties te geven ook afgewezen door de andere partijen. En een motie van de Partij voor de Dieren om natuur en groen die verdwijnen altijd 100 procent te compenseren is aangenomen.

Buren

De gemeenteraadsfractie Buren heeft een 'Ganzenmiddag' georganiseerd om alternatieven voor het doden van ganzen te laten zien. Hieruit is een initiatief ontstaan om een aantal van de getoonde alternatieve oplossingen in te gaan zetten. De fractie, geleid door Albert Zwarteveen die raadslid Joop de Jonge tijdelijk vervangt, is hierover in gesprek met onder andere de Universiteit van Wageningen, Wildbeheereenheden en het Faunafonds. Tevens heeft de Partij voor de Dieren de vergoeding voor de opvang en het vervoer van zwerfdieren in 2014 met € 8.000 weten te verhogen.

Den Haag

In de landgoederen Clingendael en Oosterbeek werden de oevers van de sloten opgehoogd tijdens het broedseizoen, waardoor jonge dieren niet meer uit de sloot zouden kunnen komen. Na het stellen van schriftelijke vragen door raadslid Christine Teunissen zijn loopplankjes geplaatst. Daarnaast moet dankzij aangenomen moties van de Partij voor de Dieren het budget voor vervoer van gewonde, wilde dieren worden onderzocht en gaat de gemeente een campagne starten om mensen te stimuleren hun huisdier uit een asiel te halen. Daarnaast moet de gemeente energieverspilling aanpakken door het licht in gemeentegebouwen na werktijd uit te doen. Oud-raadslid Marieke de Groot leidde de eerste 3 maanden van 2014 nog de Haagse Fractie. Zij gaf het stokje na de gemeenteraadsverkiezingen door.

Gouda

Na een aangenomen motie van raadslid Corina Kerkmans heeft de gemeente Gouda zich 'schaliegasvrij' verklaard. De wethouder Duurzaamheid heeft op verzoek van de Partij voor de Dieren toegezegd om een pilot te starten door het plaatsen van paddentrappen in riolen, zodat amfibieën die in het riool zijn gevallen er weer uit kunnen klimmen. Na de bijdrage van de PvdD-fractie waarin de visie van de Partij voor de Dieren op de begroting van Gouda werd gegeven, complimenteerden Raadsleden van andere partijen de fractie met de manier waarop de Partij voor de Dieren triggert om ook na te denken over duurzaamheid in relatie tot economie.

Groningen

Naar aanleiding van veelvuldig aandringen en schriftelijke vragen van raadslid Gerjan Kelder heeft de gemeente Groningen dierenwelzijn opgenomen in de begroting. Aangenomen moties van de Partij voor de Dieren zorgden er onder andere voor dat de gemeente nieuwe bedrijven op bedrijventerrein Westpoort gaat adviseren over duurzaam bouwen, dat de gemeente het plaatsen van groene daken gaat stimuleren en dat er op de website van de gemeente Groningen informatie aangeboden wordt over gevonden dieren en het belang van het chippen van huisdieren.

Leiden

Na schriftelijke vragen van raadslid Dick de Vos gaat de gemeente vleermuisvriendelijke verlichting aanbrengen in Leiden en worden paddentrappen aangebracht in riolen. De motie '50 tinten groen' is aangenomen, waardoor bij het aanplantbeleid van de gemeente biodiversiteit als uitgangspunt wordt genomen en de functie van bomen wordt benadrukt. De fractie heeft de afgelopen jaren veelvuldig aangedrongen op een vuurwerkverbod in Leiden. Nu heeft de burgemeester zich dit jaar in zijn nieuwjaarstoespraak ook uitgesproken voor een algeheel vuurwerkverbod.

Pijnacker-Nootdorp

Op aandringen van de Partij voor de Dieren kiest de gemeente voor een diervriendelijke aanpak van overlast van in het wild levende dieren. Dankzij het verzoek van raadslid Carla van Viegen zal de gemeente het oplaten van ballonnen bij evenementen ontmoedigen. Verder heeft de gemeente beloofd aan een duurzaam en klimaatbestendig waterbeleid te werken en meer maatregelen tegen vuurwerkoverlast te treffen.

Rotterdam

In Rotterdam is actie gevoerd voor 'Kat uit de Gracht' en dit heeft geleid tot toestemming voor een proefproject voor het plaatsen van klimtouwen voor katten die te water zijn geraakt. De motie van raadslid Jeroen van der Lee om ervoor te zorgen dat er nest- en broedgelegenheden worden gerealiseerd in een nieuwbouwwijk in Rotterdam-Zuid is aangenomen. Verder heeft de fractie zich ingezet voor het Wereldmuseum en is een motie voor een onderzoek door de Rekenkamer naar de rol van de gemeente en het Wereldmuseum aangenomen.

Utrecht

Raadslid Eva van Esch wist dierenwelzijn op de agenda te zetten in de gemeente Utrecht. Er is voor het eerst een wethouder Dierenwelzijn aangesteld. De Partij voor de Dieren heeft in 2014 in de gemeente bijna 30 sets schriftelijke vragen gesteld. Meerdere moties van de Utrechtse fractie zijn aangenomen, waaronder een motie voor het alleen nog gebruiken van dierproefvrije en biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen, 100% biologisch aanbod in bedrijfsrestaurants van de gemeente en voor het stimuleren van zonnepanelen op daken van scholen. Op Dierendag heeft de fractie het manifest 'Utrecht, écht goed voor dieren?' aangeboden aan de wethouder Dierenwelzijn. Naar aanleiding hiervan wordt de verouderde Dierenwelzijnsnota uit 1999 geüpdatet.

Vlagtwedde

Op aandringen van de Partij voor de Dieren is dierenwelzijn opgenomen in de portefeuille van de burgemeester. De fractie heeft schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van vernielde nesten en doodgereden zwaluwen in een zanddepot, veroorzaakt door motorcrossers en terreinwagens. Als reactie hierop heeft de gemeente de hekken in het gebied hersteld en nieuwe geplaatst. Dankzij een motie op initiatief van raadslid Edith van der Horst moet de gemeente investeren in zonnepanelen voor alle burgers, zodat ook mensen met een kleine beurs hiervan gebruik kunnen maken.

Waterschapsfracties

Amstel, Gooi en Vecht

Waterschapsbestuurder Lammert van Raan heeft in een presentatie aangetoond dat de bijdrage van de landbouw aan stikstof en nitraat buitensporig hoog is, terwijl dat niet terugkomt in de 'systeemheffing'. Door deze bijdrage en door het inzichtelijk maken van kosten heeft de Partij voor de Dieren het beeld bestreden dat de vervuiler in Amstel, Gooi en Vecht (al) betaalt. Verder is er kritiek geuit op de achterblijvende waterkwaliteit en de ineffectieve wijze waarop muskusrattenoverlast bestreden wordt. Daarnaast heeft de Partij voor de Dieren aandacht gevraagd voor de aanwezigheid van toxines in het zuidelijk gebied van Amstel, Gooi en Vecht, waar veel kassen staan.

Muskusrat

De Stichtse Rijnlanden

Een motie van waterschapsbestuurder Wanda Bodewitz heeft ervoor gezorgd dat een paragraaf maatschappelijk verantwoord ondernemen opgenomen moet worden in vergaderstukken. Op verzoek van de Partij voor de Dieren is de visvriendelijkheid van poldergemalen in De Stichtse Rijnlanden in kaart gebracht en wordt er beleid ingevoerd over fauna uittreedplaatsen. Dankzij een motie van de fractie blijft het behalen van de doelen voor natuurvriendelijke oevers in beeld.

Delfland

Naar aanleiding van een motie van de Partij voor de Dieren heeft Delfland besloten fauna-uittreedplaatsen op te nemen in het programma van eisen voor kades. Bij beschoeiingen wordt elke 100 meter een fauna-uittreedplaats aangebracht en kapotte fauna-uittreedplaatsen worden bij onderhoud weer hersteld. Verder hebben waterschapbestuurders Bart Canton en Hans Overmeer aandacht gevraagd voor vissterfte door het verkeerd maaien van riet. Te grote, maar goedkopere, maaiboten bleken dikwijls massale vissterfte te veroorzaken. Veel vissen worden in stukken gehakt of sterven aan zuurstoftekort na het extreem omwoelen van de bodem.

Hunze en Aa's

Gerard Kuipers, waterschapsbestuurder van Hunze en Aa's, heeft ervoor gezorgd dat het waterschap standaard wilduittreedplaatsen verzorgt waar dit nodig is. Verder moet het waterschap steeds duurzamer omgaan met de waterzuivering, waardoor er minder met chemicaliën en ook energiezuiniger zal worden gewerkt. Op verzoek van de Partij voor de Dieren wordt op de website van het waterschap informatie geplaatst over verboden bestrijdingsmiddelen en alternatieve manieren van onkruidbestrijding. En naar aanleiding van vragen van de fractie mogen beverratten in het waterschap niet meer afgeschoten worden.

Rijnland

In Rijnland heeft waterschapsbestuurder Dick de Vos sterk aangestuurd op het verbeteren van de waterkwaliteit volgens de Kaderrichtlijn Water. In Polder Oudendijk werden in een pilot verschillende, diervriendelijke muskusrattenwerende maatregelen gebruikt, op aandringen van de PvdD-fractie. De Partij voor de Dieren heeft het waterschapsbestuur tevens opgeroepen tot proactief optreden tegen landbouwgif. Verder heeft de fractie kritiek geuit op de huidige tarieven voor de zuiveringsheffing, die in feite een verkapte subsidie aan de intensieve landbouw zijn.

Zuiderzeeland

Bij het waterschap Zuiderzeeland heeft waterschapsbestuurder Elt van Otterloo zich ingezet om visserij op bedreigde aalvissen tegen te gaan, door een motie in te dienen om de aalvisserij af te bouwen. Daarnaast heeft de Partij voor de Dieren in Zuiderzeeland een motie ingediend om proefboringen naar schaliegas tegen te gaan.

Animal Politics Foundation

De Partij voor de Dieren heeft een aparte stichting, de Animal Politics Foundation (APF) voor haar activiteiten in het buitenland. De APF wordt gefinancierd door een subsidie vanuit het MATRA-programma van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

In april vertrok Marianne Thieme naar Cyprus voor een kennismaking met de daar net opgerichte partij voor de dieren. De APF organiseerde daarnaast in mei een bijeenkomst voor alle partijen voor de dieren in Europa die meededen met de Europese verkiezingen. Tijdens deze bijeenkomst, op het partijbureau in Amsterdam, werd gewerkt aan communicatie, politieke vorming en samenwerking. De zeven partijen voor de dieren maakten samen een campagnefilm en een website om de samenwerking tussen de partijen nog beter te verwoorden.

Begin november organiseerde de APF in Belgrado een bijeenkomst voor partijen voor de dieren wereldwijd. Daar waren vertegenwoordigers van partijen uit onder andere Australië, Zweden en Portugal aanwezig. Ook mensen die een partij voor de dieren willen oprichten in Frankrijk waren van de partij. Deze bijeenkomst richtte zich op vele praktische zaken van een partij: communicatie, actieve

Partijen voor de dieren wereldwijd in Belgrado

leden, financiering en bestuur. Esther Ouwehand gaf tevens een presentatie over de breedte van het werk in de Tweede Kamer.

Vanaf 2014 wordt het Worldlog van Marianne Thieme ook vertaald in het Roemeens en Arabisch. Dit wordt gefinancierd door de APF. Eind 2014 zijn met budget van de APF meerdere boeken van het wetenschappelijk bureau van de Partij voor de Dieren vertaald.

Tot slot

2014 was een succesvol jaar voor de Partij voor de Dieren. Er zijn vele acties gevoerd door volksvertegenwoordigers en actieve leden, met resultaat! Dit jaar behaalde de partij één zetel in elke gemeente waar de Partij voor de Dieren deelnam aan de verkiezingen en voor het eerst ook een zetel in het Europees Parlement. Ook de peilingen laten zien dat we steeds meer gelegenheid hebben om te groeien en steeds meer mensen bereiken met de ‘Hou vast aan je idealen’-boodschap.

Amsterdam, maart 2015